

HANZEATSKI VIŠI ZEMALJSKI SUD, Hamburg

Presuda od 11.XI 1965.

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Brodar odgovara po načelima pomorskog prava do časa dok ne preda teret - Kad je teret predan, on za štetu odgovara po načelima imovinskog prava i ne može se pozivati na klauzule u teretnici koje isključuju odnosno ograničuju njegovu odgovornost - U slučaju djelomične predaje tereta odgovara po načelima građanskog prava za već predani teret - Za ovu štetu odgovara po načelima vanugovorne odgovornosti

Brodar je, u izvršenju ugovora o prijevozu, u luci odredišta /Hamburg/ teret arašida prekrcao na riječni brod I. radi njegove dalje otpreme. Prilikom prekrcavanja tereta neki su članovi posade broda A. punili tank svježom vodom i uslijed njihovog nepažljivog rukovanja tank se prepunio i dio vode se kroz odljev izlio u skladište broda I, gdje je ošteti-
o već prekrcanog tereta u vrećama. Osiguratelj je štetu naknađio i ustao je regresnom tužbom protiv brodara broda A. Tuženi brodar pozvao se na klauzulu teretnice o neodgovornosti za sve štete na teretu, nakon prelaska ograde broda.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, jer oštećenje predstavlja povredu stvari u tuđem vlasništvu, a koja se dogodila nakon isporuke tereta u smislu čl.606. Trgovačkog zakonika, pa prema tome ne mogu ni doći u obzir klauzule teretnice o neodgovornosti.

Drugostepeni sud je odbio žalbu i potvrdio prvostepenu presudu iz slijedećih razloga:

Nesporno je da su članovi posade broda A, dakle punomoćnici tuženoga, svojim nemarom prouzročili štetu. Budući da tuženi nije pridonio u smislu § 831. njem.gradj.zak. potrebne dokaze koji bi ga mogli ekskulpirati, dužan je štetu u cijelosti naknaditi.

Iako su prelijevanje vode iz tanka, koja je oštetila teret, skrivili članovi posade, može se prema propisima njemačkog Trgovačkog zakonika /čl.774. u vezi s čl.483.st.III i čl.754.st.IX/ smatrati da se brod nakon iskrcavanja tereta već nalazio na početku novog putovanja, pa tuženi brodar može i osobno odgovarati.

Sud je odbio stajalište tuženoga, koji je isticao svoje pravo na ograničenje odgovornosti uz pozivanje i na klauzulu o isključenju odgovornosti u teretnici, jer je utvrdio da uopće ni ne može doći u pitanje ugovorno isključenje odgo-

vornosti, budući da predajom tereta prestaje i odgovornost za njega. Dio tereta koji je bio prekrčan na drugi brod značio je i izručenje toga tereta, a posljedica toga je da njegovo naknadno oštećenje, uslijed skrivljene radnje članova posade tuženog broдача, ne ulazi u okvir prijevoznih odredaba o odgovornosti. Dužnosti i prava iz prijevoznoga ugovora za dio iskrčanog tereta prestale su onoga časa kad je teret prešao ogradu broда.

Tuženi je također stavio prigovor da ugovorni odnos između stranaka prestaje tek potpunim ispunjenjem prijevoznoga ugovora, a da to ovdje nije bio slučaj, jer je bio iskrčan samo dio, a ne čitavi teret. Sud nije ni taj prigovor uvažio, jer je smatrao da nije bitno kad prestaje općenito ugovorni odnos između stranaka, nego samo kad prestaje ugovorna odgovornost za oštećenje. Uobičajeno je kod jedinstvenog ugovora da jedne ugovorne obveze prestaju prije, a druge kasnije. To međutim nije odlučno za konkretan slučaj, u kojem se radilo o tome da li je određena ugovorna dužnost o kojoj se vodi spor dokončana ili nije. S obzirom da je onaj dio tereta koji je oštećen već bio iskrčan, i prema tome već izišao iz nadzora broдарових ljudi, odgovarat će on prema načelima imovinskog prava o odgovornosti za nedopuštena djela, a ne prema načelima pomorskog prava. Također ni mogućnost ograničenja odgovornosti, koja je predviđena u pomorskom pravu zbog posebnih opasnosti prilikom plovidbe, ne dolazi u obzir, te je broдар dužan štetu u cijelosti naknaditi. Činjenica da će vozar tako odgovarati in concreto strože za vanugovorne čine nego što odgovara iz ugovora, može izgledati neobična, ali jasna distinkcija je potrebna, pa makar ne zadovoljavala rokovima u parničnim slučajevima kao što je ovaj.

/HANSA 1966, 4, str.256/

V.F.

DISTRIKTUALNI SUD JUŽNOG DISTRIKTA, New York

Presuda od 21.VI 1965.

Luigi Serra Inc., and Ansaldo S.p.A.
c/a Parobrod "Francesco C" i drugih

Prijevoz po teretnici - Lučki slugač i tesar - Time charter - Vjeter jačine 8 po Beaufortovoj skali ne predstavlja izvanrednu pojavu u Sjevernom Atlantiku u mjesecu siječnju - Dok broдар i naručitelj iz broдарskog ugovora na vrijeme mogu po COGSA ograničiti svoju odgovornost za teret na 500,00 dolara po jedinici tereta.